

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 289

van **KARL VANLOUWE**

datum: 27 februari 2024

aan **JO BROUNS**

VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW

Werkgroep Institutionele Zaken - Activeringsbeleid en de beschikbaarheid van uitkeringsgerechtigde werkzoekenden voor de arbeidsmarkt

Het Vlaams Parlement richtte in december 2020 een Werkgroep Institutionele Zaken op om een grondige reflectie op te starten over de gewenste staatsinrichting.

De versnippering van bevoegdheden tussen met name het federale en het deelstatelijke beleidsniveau kwam in de 32 hoorzittingen met 96 experts uit het werkveld herhaaldelijk aan bod. De staatsstructuur is complex, waardoor bepaalde bevoegdheden niet altijd efficiënt of transparant kunnen worden uitgeoefend. Nochtans heeft de burger recht op een efficiënte en effectieve besteding van overheidsmiddelen.

In de nasleep van de werkzaamheden van de werkgroep dienden de Vlaamse meerderheidspartijen daarom een parlementaire conceptnota in met zogenaamde 'quick wins': zaken die zonder staatshervorming, binnen het huidige grondwettelijk en wettelijke kader - in afwachting van de nodige meer structurele oplossingen - al kunnen worden aangepakt.

Zo werd onder meer de asymmetrische uitoefening van de federale bevoegdheden op het vlak van het arbeidsmarktbeleid met betrekking tot het activeringsbeleid en de beschikbaarheid van uitkeringsgerechtigde werkzoekenden voor de arbeidsmarkt als prioriteit naar voren geschoven.

1. Graag een oplistijng van de stappen die de minister al heeft gezet en de laatste stand van zaken wat betreft:
 - a) de actualisering en vereenvoudiging van het normatieve kader over de beschikbaarheid van werkzoekenden in het bijzonder;
 - b) de actualisering en vereenvoudiging van het vrijstellingenbeleid in het kader van opleiding in het bijzonder;
 - c) de actualisering en vereenvoudiging van het activeringsbeleid en het beleid rond de beschikbaarheid van uitkeringsgerechtigde werkzoekenden voor de arbeidsmarkt sensu lato.
2. Hoe evalueert de minister zijn bilan ter zake? Welke inspanningen zijn er volgens hem zowel op korte als op lange termijn nodig?

ANTWOORD

op vraag nr. 289 van 27 februari 2024

van **KARL VANLOUWE**

Op 25 juni 2021 heeft de Vlaamse Regering, op voorstel van de minister van Werk, de conceptnota "Elk talent telt: meer mensen aan de slag in duurzame en werkbare loopbanen" goedgekeurd. Hierin zijn 29 asymmetrische voorstellen geformuleerd. We brachten deze voorstellen in bij de eerste federale werkgelegenheidsconferentie. Voor de stand van zaken met betrekking tot de 29 voorstellen verwijs ik naar voorgaande schriftelijke vragen van collega Ronse (o.a. SV 725).

In het kader van de IMC Werk (december 2021) hebben we een afspraak gemaakt over de aanpak van voorstellen voor asymmetrisch beleid. Een werkgroep, het interfederaal platform, werd in het leven geroepen samen met een politieke werkgroep die samen de concrete voorstellen van de regio's moeten onderzoeken. Dit is onder leiding van VDAB. Alle regio's en de federale regering zijn vertegenwoordigd. Bij elke bijeenkomst mag elke entiteit 1 fiche als prioriteit naar voor schuiven.

Vanuit Vlaanderen hebben we uit de lijst van 29 voorstellen 15 prioriteiten naar voren geschoven.

1. Vlaanderen wenst een actualisering en vereenvoudiging van het federale normatief kader inzake beschikbaarheid door te voeren dat regionaal maatwerk mogelijk maakt, zodat dienstverlening en controle vanuit de VDAB beter kan aansluiten bij de gangbare activeringsbenadering. Concreet vraagt Vlaanderen om de federale kaders enkel te voorzien in 1 vorm van beschikbaarheid waarbij het aan de regio's toekomt hieraan een eigen invulling te geven. Dit moet maatwerk ivm. profiel werkzoekende en vooropgesteld jobdoelwit mogelijk maken. De gewesten hebben de bevoegdheid om werkzoekenden te controleren en sanctioneren, maar hebben een zeer beperkte ruimte om de sanctie te bepalen (KB 25/11/1991). Voor sommige inbreuken kan VDAB enkel overgaan tot het geven van een verwittiging (lichtste sanctie) ofwel een uitsluiting tot wedertoelaatbaarheid (zwaarste sanctie). Deze rigiditeit zorgt ervoor dat niet steeds het meest passende gevolg kan worden gegeven aan het gedrag van de werkzoekende. In sommige gevallen (vb. herhaling) is er zelfs helemaal geen beoordelingsmarge en moet worden overgegaan tot een uitsluiting. Om deze redenen vraagt Vlaanderen de mogelijkheid om de sanctie meer te kunnen afstemmen op de zwaarte van de inbreuk.

Na verschillende overlegmomenten op het Interfederaal Platform (IFP) (vaste leden zijn: VDAB, Forem, Actiris, ADG, Bruxelles Formation, RVA en FOD WASO) werd een advies afgeleverd richting politieke werkgroep op 7/11/2022. Op de IMC Werk van juni 2023 heeft de federale overheid hierrond een voorstel gelanceerd om meer autonomie inzake beschikbaarheid te geven aan de gewesten met een aangepast sanctiekader. De federale tekstvoorstellen werden besproken op het Beheerscomité van de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening en kregen een negatief advies. Ook Vlaanderen kon zich niet geheel vinden in het federale tekstvoorstel – de ontwerptekst kwam niet

tegemoet aan advies IFP. Het dossier werd verwezen naar de IMC Werk van december 2023.

Er is geopteerd om de asymmetrische samenwerking in hoofddorde binnen het forum van het interfederale platform te behandelen. Dit impliceert een fasegewijze benadering waarbij elke regio een aantal prioritaire dossiers naar voor kan schuiven waarover dan gepoogd wordt tot een overeenstemming te komen. De behandeling en standpuntbepaling van de betrokken overheden komen derhalve dan ook slechts gradueel, gekoppeld aan een concreet dossier tot stand. Het dossier rond herziening algemeen federaal kader vrijstellingenbeleid is, door deze werkwijze, nog niet behandeld.

2. Het proces aangaande asymmetrische samenwerking gaat verder. Aangaande onze doelstelling om een werkzaamheidsgraad van 80% te bereiken zijn nog verdere stappen nodig, zeker dus ook inzake asymmetrische samenwerking. We blijven deze dossiers op tafel leggen. Vaak vereisen de adviezen vanuit het interfederaal platform een vertaalslag naar federale wetsvoorstellen. Ik merk dat deze sommige dossiers waarover een consensus bereikt is binnen het interfederaal platform deze vertaalslag nog niet steeds kende. Op korte termijn zou het goed zijn dat de federale regering deze vertaalslag zou maken.

Door de werkwijze van het interfederaal platform, wordt er 1 priordossier per keer behandeld. Vanuit Vlaanderen hebben we meerdere vragen die we op tafel willen leggen. Om meer snelheid te maken zou, naast de vertaalslag, ook de behandelwijze van het platform aangepast kunnen worden zodat meerdere dossiers vanuit Vlaanderen parallel naast elkaar kunnen lopen.

Voor de dossiers waar we vanuit Vlaanderen nog opportuniteiten zien om asymmetrisch in te vullen verwijs ik naar SV nr. 244 dd. 9/02/2024 waar een volledig overzicht werd gegeven van de reeds behandelde dossiers op IFP en hun voortgang. Indien de in het IFP uitgewerkte voorstellen niet in concrete wetsvoorstellen op federaal niveau worden omgezet, dan moet dit besproken worden in het kader van een volgende staatshervorming.